Nº. 12. Donderdag 21 Maart 1912. 12de Jaargang.

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang."

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling	f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland	„ 4.—
Afzonderlijke nummers	„ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje . . . . . f 2.—

Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor *Administratie* en *Verandering van Woonplaats* wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, *51 Verhulststraat.*

Voor *Advertentiën* tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO", AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, *Telefoon 4424*, beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

Uit de O.-I. Mail.

De Chineesche Opstootjes. In de Indische bladen van 18 en 19 Februari j.l. lezen wij uitvoerige relazen omtrent de te Batavia en Soerabaja plaats gehad hebbende woelingen onder de Chineezen, die in hoofdzaak niet verschillen van hetgeen hier langs telegrafischen weg bekend was. Het B a t. N b l a d besluit zijn verslag met de woorden:

„Een woord van hulde zij gebracht aan den hoofdcommissaris van politie, die zich onderscheidde door kalm en beleidvol optreden, terwijl hij blijken gaf over een respectabele dosis persoonlijken moed te beschikken. Ook den resident en assistent-resident komt een woord van dank toe voor hun bedaard optreden (de Chineezen hebben dezen heeren zelfs met vuurwerk gesmeten).

„Hoe gunstig steekt de houding van onze autoriteiten, die in het gevaar het hoofd geen oogenblik verloren, af, bij de nabetrachtingen van verschillende menschen, die niet in het gevaar zijn geweest, en nu maar niet kunnen begrijpen, dat er niet geschoten is, dat geen salvo's zijn gegeven, dat met al dat brutale canaille niet „voorgoed" afgerekend is!"

Te Soerabaja hebben de oproerige Chineezen den Commissaris van politie urenlang in een winkellokaal opgesloten gehouden.

Het blijkt echter, dat nòch te Batavia, nòch te Soerabaja de p e r a n a k a n s (op Java geboren Chineezen) aan de opstootjes hebben deelgenomen.

De J a v a - B o d e van 20 Februari j.l. maakt ten slotte de opmerking:

„Voor de schuldige menigte kunnen zeer verzachtende omstandigheden in aanmerking worden genomen; straffen ter politierol zal voor de meesten, die zich aan het verzet hebben schuldig gemaakt, voldoende zijn. Maar de belhamels moeten ernstig worden getroffen.

Men houdt het er voor — het bestuur wist tot Zondagmorgen, toen de ongeregeldheden uitbraken, niets van eenig plan tot manifestatie af — dat de zaak in de geheime genootschappen is voorbereid en de menigte op instigatie van deze handelde.

Wanneer dit zoo is, dan moeten met hen, die in deze genootschappen de lakens uitdeelen, korte wetten worden gemaakt.

Zulke gasten kunnen in Indië niet worden geduld en zij moeten, wanneer geen termen mochten aanwezig zijn, hen voor de rechtbank ter verantwoording te roepen, zoo spoedig mogelijk naar China worden verscheept.

Tegen de republiek of tegen het embleem daarvan is het optreden van ons bestuur niet gericht. Heeft China een anderen regeeringsvorm aangenomen en meenen de Chineezen in N.-I. zich daarover te moeten verheugen onder het uitsteken van een nieuwe vlag, dan zal hun, zoodra hun regeering de onze daarvan officieël kennis zal hebben gegeven, daartoe ongetwijfeld ruimschoots de gelegenheid worden geschonken.

Maar zij zullen hebben te wachten tot onze wetten die manifestaties toelaten."

De N i e u w e S o e r. C r t. meldt, dat het onderzoek heeft uitgemaakt, dat de Chineesche handelsvereeniging en de vereeniging S o e P o S a h onschuldig zijn aan de relletjes.

De voornaamste daders waren Macaoers en Kwantung Chineezen.

Machtsvertoon op Jamdena. De Resident van Amboina seinde 10 Februari j.l. over Makasser:

Detachement Januari te Olilit eiland Jamdena geëbarqueerd; orangkaja met kapala soa's en bevolking waren met lossen van vivres en goederen behulpzaam, detachementscommandant ontving bericht van kort geleden door kampong Aroeidas op kampong Sitnana (Sefnanat) ondernomen snelpartij waarbij van Sitnana gesneld 6 mannen en een kind; voornaamste raddraaier van geheele eiland zekere B e l a k a, die thans zal worden opgespoord; detachements-commandant met twee groepen vergezeld van klerk Wattimena en van civielgezaghebber gemarcheerd kampongs Sitnana, Laoerang, Kabiarat, Liage en Wowonda, waar bevolking rustig aangetroffen en hoofden zich allen melden.

Noordelijk van Wowonda gelegen kampong Atoeboel Dai Dol zou, volgens bericht, zich bij komst troepen verzetten. Voor aanleg en verbetering voetpaden tusschen verschillende kampongs wordt het noodige gedaan.

Zuid Nieuw-Guinea. Het S o e r. H b l a d verneemt dat het voorstel is gedaan tot opheffing van Zuid Nieuw-Guinea als zelfstandig gewest en inlijving bij Ambon. De laatste exploratietochten hebben naast vele ethnologische en geologische merkwaardigheden ook aan het licht gebracht, dat de toekomstige belangrijkheid sterk is overschat. De tegenwoordige assistent-resident Kalff moet den stoot gegeven hebben tot het plan.

Uit de Alaslanden. De D e l i - C r t. schrijft in haar nummer van 21 Februari j.l.:

„De patrouille van luitenant Langehage, die nabij Kota Tjané werd beschoten door een bendetje Alassers, bij welk treffen de commandant door een klewanghouw gewond raakte, is thans te Medan aangekomen. Heden morgen marcheerden ze onze stad binnen, medevoerende als gevangene P a n g l i m a O e d j a n, een bekend bendehoofd. Trotsch, met opgericht hoofd schreed de man tusschen zijn bewakers. We hoorden dat hij zichzelf des avonds na het treffen met de bende te Kota Tjané kwam melden. Bij de ontmoeting was namelijk een zijner mannen neergelegd en daarmede een karabijn in handen der compagnie gevallen.

Deze karabijn nu was niet het eigendom zijner bende, maar van een ander geleend. Uit hartzeer over dat verlies kwam hij zich melden.

Japansch bezoek. In den nacht van Donderdag 15 Februari j.l. kwamen ter reede van Tandjong-Priok twee Japansche oorlogsschepen. Aan boord bevonden zich 1173 manschappen en 160 officieren.

De eerste dag van het Japansche bezoek bracht een ernstige plechtigheid: op het kerkhof te Tandjong-Priok werd het stoffelijk overschot van een aan boord overleden Japanschen onderofficier ter aarde besteld.

Vice-admiraal Hoekwater liet zich door een zijner officieren bij de plechtigheid vertegenwoordigen.

Vrijdag (16 Februari) gaf de muziek der Japansche marine van zeven uur tot half negen in de Sociëteit Harmonie te Batavia een concert.

De Japansche schout-bij-nacht, de commandanten van de beide bodems en twee officieren van den staf waren dien dag de gasten van den gouverneur-generaal te Buitenzorg. Zij keerden den volgenden morgen naar Tandjong Priok terug.

Vrijdags dineerden deze heeren bij vice-admiraal Hoekwater. Den volgenden ochtend vertrokken de Japansche oorlogsschepen naar Singapore op de terugreis naar Japan.

Het bestuur voor Nederlandsch Timor. Het S o e r. H b l a d schrijft in haar nummer van 15 Febr.:

„Uit de telegrammen blijkt, dat de regeering ten slotte heeft afgezien van haar oorspronkelijk voornemen om het militaire bewind op Timor te vervangen door een burgerlijk bestuur. Kolonel Van Rietschoten, die de eergister gehouden vergadering van den Raad van Indië, onder presidium van den Gouverneur-Generaal, heeft bijgewoond, zal voorloopig op Timor blijven.

Niet gewaagd is het verband te zoeken tusschen dit besluit en het nieuwe stadium waarin de Timorquaestie geraakt is. Blijkbaar bestaat de bedoeling een spoedige oplossing tot stand te brengen en niet in een eeuwig treuzelen der lastige Portugeesche buren te berusten. Het antwoord van de Portugeesche regeering op de jongste Nederlandsche nota moet in alle opzichten bevredigend zijn geweest, zoodat de regeling van de Oikoessi-grens eindelijk een feit zal worden."

Civiele gezaghebbers. In de I n d. K r o n i e k bespreekt P e s s i m i s t de vooruitzichten bij de ontworpen bestuursreorganisatie aan de civiele gezaghebbers der Buitenbezittingen toegedacht, welke vooruitzichten, volgens hem, al zeer bedroevend zijn. Wel is waar zullen zij tot een traktement van ƒ700 's maands opklimmen, wat ook hij een behoorlijk inkomen noemt, maar tegen het plan voert hij het inderdaad voor de hand liggend en reeds door velen gevoelde en uitgesproken bezwaar aan, dat zij, éénmaal civiel-gezaghebber geworden zijnde, ook steeds civiel-gezaghebber zullen blijven. Verruiming van werkkring, van verantwoordelijkheid, kans op promotie en het wat verder brengen in de wereld, zijn voor hen uitgesloten.

„Wat zullen deze civiel-gezaghebbers verder worden?

Niets, zij blijven, wat zij zijn, „tot de dood er op volgt".

Ziedaar het cardinale en tevens het zwakke punt in de positie van civiel-gezaghebber."

De J a v a-B o d e dit artikel besprekende, zegt: „Niets is minder waar, dan dat een adjunct, den rang van civiel-gezaghebber hebbende verkregen, daarmede zijn „baton de maréchal" zou hebben bereikt. Enkel kan dit juist zijn in de oogen van hen, die meenen dat Sumatra of Borneo, Flores of Ceram er over een jaar of twintig nog juist zoo zullen uitzien als nu.

Algemeene regelingen voor de in staat van wording zijnde Buitenbezittingen kunnen wel niet anders dan een voorloopig karakter dragen. En met de mogelijkheden, welke die gewesten opleveren bij hun groei, groeien ook de mogelijkheden voor de ambtenaren, die er aan medewerken."

Eene nieuwe openbare Inlandsche school. — Door den Directeur van Onderwijs en Eeredienst is bepaald, dat te Batavia eene 9de openbare Inlandsche school voor lager onderwijs der tweede klasse zal worden geopend, waarin plaats zal zijn voor 150 à 210 leerlingen. De school zal worden opgericht te Tjikini of op Kramat.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De felle droogte wordt een ramp. Uit P a r a meldde men aan D e W e s t — 20 Februari —:

„In dit district, waar anders door de gunstige gesteldheid van het land, de grond zelfs in den drogen tijd koel blijft, is deze thans geheel uitgedroogd. De aardgewassen verschroeien in den grond zoodat het er met de kostgronden treurig uitziet.

Toen midden November het regenseizoen normaal scheen in te zetten, haastte ieder zich het land te beplanten. En thans deze teleurstelling! Behalve een weinig koorn, dat reeds geplant was in het eind van den drogen tijd, komt niets terecht. Cassave (het brood van Para), napi's en andere aardvruchten, sterven af, terwijl het koorn bloeit zonder vruchtzetting. Blijft de droogte aanhouden, dan is een hongersnood in Para te wachten.

Ook gebrek aan drinkwater doet zich nijpend gevoelen. De meeste kreeken zijn droog gevallen. In Beneden Para is het water reeds brak. Het water van Boven-Para en Carolina is nog zwart, doch laat reeds te wenschen over. Dit laat zich begrijpen. Nieuwe aanvoer vindt geen plaats, zoodat de invloed van het getijde zich steeds meer laat gelden. Er wordt reeds veel geklaagd over buikziekten met hevige koortsen."

Uit B e n e d e n S a m a r a c c a ontving het blad berichten waaruit blijkt, dat de buitjes van twee weken geleden zeer plaatselijk zijn geweest. In sommige gedeelten van het district heeft het sedert weken niet geregend. Prevoyence moet van uit Groningen van water worden voorzien.

D e W e s t teekent daarbij aan:

„De ochtenden zijn minder koud dezer dagen. Dit verschijnsel, gepaard aan de zwaar bewolkte lucht der laatste dagen, doet weder eenige hoop koesteren op spoedige regen. De lucht is echter ook vaak betrokken door rookwolken tengevolge van boschbrand in Commewijne (niet aan den zeekant tot dusverre).

De regenval in den cultuurtuin van 11—17 Febr. was n i h i l."

S u r i n a m e van denzelfden datum deelt een interview mede van een der leden van de drinkwater-commissie, die verklaarde, dat z. i. een behoorlijke waterleiding het meest gewenscht is.

Maar hij vreesde dat er geruimen tijd zou verloopen alvorens het zoo ver kwam. Het vinden van een geschikt prise d'eau die niet alleen goed verwerkbaar water oplevert in de benoodigde hoeveelheid, met ruimte voor uitbreiding, maar ook in den drogen tijd geen beduidende vermindering van den watervoorraad aanwijst zal zeker niet weinig bezwaren opleveren.

Intusschen is het noodig dat in de behoefte aan water voorzien wordt, waartoe hij het meest geschikt acht het graven van putten en het bouwen van groote waterreservoirs op verschillende punten der stad. Z. i. is de regenval hier zoo ruim, dat door het opvangen en opbergen van het regenwater kan voorzien worden in de behoefte, zelfs van de hevigste droogte."

Verder vinden we in het blad deze mededeelingen:

„Naar T h e W e e k l y E c h o mededeelt is het niet onwaarschijnlijk, dat een Amerikaansch syndicaat voor den aanleg van een waterleiding te Paramaribo concessie vraagt.

Ook de gasmaatschappij schijnt zich te interesseeren."

„Een nasporing heeft uitgewezen, dat deze droogte in de laatste 50 jaren haar weerga niet heeft. Ongeveer 36 jaar geleden was de regenval in Januari 17 m.M. een ongekend laag cijfer, dat nu echter „verbeterd" is — om een sportterm te gebruiken. De regenval in Januari 1912 bedroeg maar 21 m.M.

Er wordt druk handel in water gedreven. Op sommige plaatsen wordt voor een middelmatigen emmer 30 cents gevraagd. Eenige dagen geleden moet door een handelaar meer dan *f* 60 aan water verkocht zijn."

D e W e s t van 23 Februari heeft de volgende berichten:

„De droogte houdt aan.

Uit L e l y d o r p schrijft men ons:

Treuriger indruk dan de zoogenaamd in cultuur gebrachte akkers op Lelydorp, is moeilijk denkbaar. De zandterreinen van Lelydorp zijn letterlijk uitgebakken. De rijstcultuur heeft het meest geleden. Niet alleen zijn de aanplantingen te niet gegaan, ook de plantsoenbedden zijn afgestorven, zoodat men geen zaad heeft voor nieuwe aanplantingen.

Wij zijn hier — hoek Javaweg — een soort filiaal van den cultuurtuin rijk geworden. Hevea en koffie zullen weldra welig groeien onder zaakkundig toezicht van vakmannen. Eenige bedden pinda zijn reeds flink aan het...... uitdrogen natuurlijk.

Uit N i c k e r i e meldt men ons:

De toestand wordt steeds meer gespannen. In het kleine plaatsje loopen eenige duizenden balatableeders werkeloos rond. De dagelijksche voorschotten in den vorm van kostgeld, dreigen ruïneus te worden voor ondernemers. De drinkwaternood stijgt steeds. Om water wordt letterlijk gevochten. Het Gouvernement voert uit de Maratakka water aan per barkas. Dit water wordt verkocht. De heer H o-A s j o e, die ook water laat aanvoeren, deelt kosteloos uit. Angstig vraagt men zich af: wat het einde zal zijn.

Uit v e r s c h i l l e n d e d i s t r i c t e n wordt ons bevestigd, dat de aanplantingen van bananen, cassave, en verdere aardvruchten te niet gaan. Sedert September is niets van de beplantingen terecht gekomen. Het Gouvernement zal daarom het feit onder de oogen hebben te zien, dat groote schaarschte van Inlandsche levensmiddelen voor de deur staat. Maatregelen zullen dienen te worden getroffen, om door voorraden rijst, boonen, blom, enz. op te slaan en den minderen man in de gelegenheid te stellen, die artikelen tegen matigen prijs te bekomen.

U i t A l b i n a verneemt d e S u r i n a m e r:

Even droog als het in de stad is, is het ook te Albina. De Marowijne heeft, wat in jaren niet voorgekomen is, brak water.

De Grankreek en de Wanekreek zijn droog. Verschillende goudzoekers kunnen uit het bosch niet terug, daar de kreeken droog zijn. Het is te hopen dat zij levensmiddelen genoeg hebben om den regen af te wachten. Zoo niet, dan zal menigeen van hen jammerlijk omkomen.

Daar vele waterputten in P a r a m a r i b o droog geloopen zijn, is men sedert gisteren begonnen met het schieten in putten. Het initiatief daartoe is uitgegaan van den commissaris van politie. Vijf of zes schoten worden gelost met kogels van Beaumontgeweren. Het schijnt dat deze maatregel succes heeft.

De geneeskundig inspecteur heeft een waarschuwing doen aanplakken om geen putwater te gebruiken alvorens dit 10 minuten is gekookt."

O n z e W e s t van 24 Februari geeft deze verzuchting:

„Nog blijven de regens weg, hoe er om gezucht en gebeden wordt. Deze droogte was reeds door geleerden voorspeld, toen zij zeiden, dat na de doortrekking der komeet van Halley er eene felle droogte zal zijn. Niemand onzer heeft acht op die voorzegging geslagen, waarom er thans gebrek aan drinkwater heerscht."

***

Verwacht mag worden, dat het Surinaamsche bestuur zoo spoedig mogelijk maatregelen zal nemen om herhaling van het gebrek aan drinkwater te voorkomen. Wacht men tot de regens weer invallen dan wordt de ellende spoedig vergeten en...... het rapport der drinkwater-commissie bij zijn voorganger „gedeponeerd".

***

S u r i n a m e van 23 Febr. schrijft:

„Evenals vorige jaren, zetten de zonen van het Hemelsche rijk dit jaar hun nieuwjaarsfeest (17 en 18 Februari) in met het oorverdoovend geraas van klappers, een nummer dat telkens en telkens op het feestprogram herhaald werd.

De feeststemming scheen ditmaal grooter te zijn dan in vorige jaren.

Geen wonder, het was niet zoozeer het nieuwjaarsfeest, dat gevierd werd, maar een voor hen belangrijker feest.

Immers, gisteren zou het Chineesche vaderland een nieuwe faze intreden.

Gisteren konden zij zich verlost achten van de Mandsjoe-partij, die reeds eeuwen lang het land gekneld hield in banden van tyrannie en vuige corruptie.

Men had slechts den naam van zijn Messias, Dr. Sun Yat Sen, aan een Chinees toe te roepen om ter stond een vreugdelach op diens gelaat te voorschijn te brengen.

De Chineezen hier zijn, met slechts enkele uitzonderingen, allen republikeinen.

Men vroeg zelfs toestemming aan de overheid om de republikeinsche vlag te hijschen, hetgeen natuurlijk geweigerd werd, daar de republiek nog niet officieel erkend is.

Vandaar dat slechts de Hollandsche driekleur van het gebouw wapperde; van de gele draak is reeds afgezien.

Den geheelen dag werd Zondag fuivend doorgebracht. Zondagavond was het gebouw van Kong-Ngie-Tong à giorno verlicht, terwijl de toegang Zondag den heelen dag voor het publiek openstond.

De kaarttafels waren druk bezet.

Velen die zich Zondag in het bezit van een beetje fortuin konden achten, werden aan de tafels geruïneerd, terwijl arme ploeteraars zich in eens door Fortuna begunstigd zagen.

Maandag algemeene spijsdag voor China-in-Suriname met invité's.

Zooals aangekondigd was, bleven de winkels Zaterdag en Zondag gesloten.

Naar wij vernemen zal op den dag, waarop de republiek algemeen erkend wordt het hijschen der republikeinsche vlag plechtig geschieden en zal een groot feest gegeven worden."

***

„Ook een methode," schrijft De West boven het volgende berichtje:

„Twee vrouwen in Nickerie hebben zich de haren laten afscheren, en verkleed als mannen, contract gesloten als balata bleeders. Het was natuurlijk om het voorschot te doen. De zaak lukte aanvankelijk, doch de barbier bracht de zaak aan het licht, omdat de dames hem voor het scheren niet wilden betalen."

***

De Gouverneur heeft afwijzend beschikt op het verzoek van klein-ontginners, verzoekende vergunning om vrij te prospecteeren naar goud.

***

In December 1911 bedroeg de inleg in de Koloniale Postspaarbank *f* 44.009.65, terwijl *f* 24.567.75 werd gelicht.

In het afgeloopen jaar was de inleg (12933 inlagen) *f* 532.176.56;

de lichting (6430 lichtingen) *f* 465.928.01.

***

Suriname verneemt, dat spoedig begonnen zal worden met den bouw van een vaste spoorbrug over de Suriname-rivier ter vervanging van de kabelbrug. De daartoe strekkende opnemingen zijn reeds verricht en ook moet het daartoe benoodigde materiaal opgevoerd zijn.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Aankomst van den Sultan van Bima te Batavia.

Donderdag 14 December 1911 kwam de vorst van Bima per stoomschip Mossel te Tandjong Priok aan, vergezeld van 80 volgelingen. Tevens werden 16 paarden medegebracht.

De commissaris van politie Kop en de assistent-wedono van Telok Naga, Soetan Toemmenggoeng, waren bij aankomst aanwezig, terwijl de Patih van Batavia als waarnemend Inlandsch Ceremoniemeester optrad.

Zooals bekend, heeft het bestuur, na het overlijden van den laatsten titularis, Pangéran Al Aijdroes, besloten geen nieuwen Inl. ceremoniemeester aan te stellen, zoodat men thans tijdelijk een der Inlandsche landsdienaren daartoe heeft aangewezen.

Volgens de Pantjaran Warta van 16 December 1911 no. 274, heeft de Patih gemeend goed te doen door aan den vorst van Bima een der Europeesche hotels als verblijfplaats aan te wijzen en de volgelingen in een Chineesch logement onder dak te brengen, doch de sultan, die niet van zijn gevolg gescheiden wenschte te worden, nam met deze beschikking geen genoegen. Met hulp van den ingenieur Blijdenstein werd de zaak echter zoodanig geschikt, dat de gezamenlijke gasten in het ledigstaande en opgeknapte gebouw van het vroegere Hotel Ort werden opgenomen.

De Sultan heeft zijn eigen slaapmateriaal, kookgerij en keukenpersoneel medegenomen, omdat hij als goedgeloovig Mohamedaan er zeker van wilde zijn, dat geen verboden zaken bij de bereiding van voedsel zouden worden gebruikt.

Den 20en December 1911 zou de officiëele ontvangst bij den Gouverneur-Generaal te Buitenzorg plaats hebben; althans wanneer de ontvangst van Grootvorst Boris van Rusland daarvoor geen beletsel was.

Het lag in het voornemen van de Bimasche gasten, om na een verblijf van een maand te Batavia en omstreken, via Bandoeng, Djocjacarta en Soerabaja naar Bima terug te reizen.

Voorts zou de vorst zijne opwachting maken bij den Resident van Batavia.

De medegebrachte paarden dienden ten huldebewijs als geschenk voor den Gouverneur-Generaal.

Deze reis geschiedde geheel op kosten van den Sultan.

Uitreiking van de kleine gouden ster van verdienste aan den Heer Mas Astrawidjoijo, waarnemend Regent van Pandeglang (Bantam-Java).

Deze uitreiking had op Woensdag den 13en Dec. 1911 op officiëele wijze te Pandeglang plaats.

Reeds ten 10 ure voormiddags, zoo meldt de Pentjarian-Warta van 18 December 1911 no. 285 verzamelden zich in de Regentswoning alle Europeesche autoriteiten, de Inlandsche ambtenaren, de Panghoeloe van den Landraad enz., waarna kort daarop de assistent resident, vergezeld door den president van den Landraad en den militairen commandant binnentraden. De assistent-resident vertegenwoordigde den Resident, aangezien deze, tengevolge van ziekte, verhinderd was de plechtigheid te leiden.

Nadat de controleur het betrekkelijk gouvernementsbesluit had voorgelezen in de Nederlandsche en Maleische talen, las de waarnemend Patih van Menes hetzelfde stuk nog eens voor in de Sundasche taal, waarop de assistent-resident, met opgave van de redenen, die tot deze onderscheiding aanleiding hadden gegeven, een hartelijke toespraak hield en het eereteeken op de linkerborst van den begiftigde hechtte, vergezeld van de gebruikelijke gelukwenschen.

Op het luide hoerah, dat door alle aanwezigen werd aangeheven, volgde de toespraak van den waarnemend Regent, die in sympathieke bewoordingen in de eerste plaats zijn dank overbracht aan den assistent-resident, door wiens medewerking hij zonder twijfel de onderscheiding had ontvangen en welke hij met volle vreugde aanvaardde.

Hij dankte de aanwezigen, onder wier bevelen hij had gediend, voor de welwillendheid, waarmede zij zijn nederigen arbeid wel hadden willen aanvaarden en waardoor zij zooveel tot verhooging van zijn geluk hadden bijgedragen. Met eene opwekking aan de prijaji's om steeds hun plicht te doen en zoodoende hun naam te verhoogen, eindigde de toespraak.

Nadat de eerewijn was rondgediend en de assistent-resident nogmaals de gelukwenschen van allen had overgebracht, verzamelden de Inlandsche Hoofden zich ten 11 ure in de Kaboepaten, waar een gebed plaats had, voorgegaan door den penghoeloe van den Landraad.

Van 's middags twee tot zes uur werd de gamelan bespeeld, terwijl 's avonds ten negen ure door den begiftigde eene receptie werd gegeven, welke zeer druk was bezocht en waarop behalve de assistent-resident van Pandeglang en Lebak met familie ook de Regent van Lebak en de controleur der plaats tegenwoordig waren. Tot vroeg in den morgen bleef men bijeen.

Het kantoor van de Jong-Javaansche Vereen. „Boedi-Oetomo" te Weltevreden.

Het bestuur van deze afdeeling heeft in een viertal advertenties in de dagbladen bekend gemaakt, dat haar kantoor is gevestigd in het gebouw tegenover het Postkantoor te Weltevreden, alwaar de leden der vereeniging dagelijks van 7½ uur 's morgens tot 8 uur 's avonds alle door hen verlangde inlichtingen kunnen ontvangen.

Aangenaam is het te weten, zegt het orgaan dier vereeniging, dat de afdeeling Batavia, onder leiding van den voorzitter, den heer Radja Sabaroedin, wedono te Weltevreden, zich mag verheugen in voortdurenden bloei. Zijn tactvol en behulpzaam optreden ten opzichte van allen, met wien hij in aanraking komt, worden alom geprezen en ten zeerste gewaardeerd.

Gebrek aan rijst. De Pentjarin-Warta van 19 December 1911 no. 286, maakt melding van rijstschaarschte te Klaten.

De bevolking moet zich daar uitsluitend met obi singkong en andere knolvruchten voeden en dit voedingsmiddel koopen te Semboejan en Kedoewang, hetgeen met het oog op den telkens af te leggen afstand voor haar zeer bezwaarlijk is.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Hoogvliegers. De gewezen Chineesche kassier bij de Ned.-Indische Escomptomaatschappij te Batavia, met name K w e e-H o n g-T o en zijn twee zoons K w e e-S e n g-K i e en K w e e-S e n g-O e i, zijn op 3 Januari 1912 in hechtenis gesteld omdat K w e e-S e n g-K i e, aldus de D j a w a-T e n g a h van den 8en Januari j.l., no. 6, zich schuldig zou hebben gemaakt aan het teekenen van accepten, die op den vervaldag niet werden uitbetaald, terwijl zijn vader en zijn broeder zich borg hadden gesteld voor een bedrag van bijna een ton gouds.

Van die onregelmatige handelingen waren verschillende landgenooten der beschuldigden de dupe. K w e e S e n g K i e maakte zijn beroep van het opkoopen van allerhande loten, die hij met groote winst van de hand wist te doen. Gedurende geruimen tijd gingen die zaken goed, totdat het geluk hem den rug toekeerde, en hij thans verantwoording van zijne praktijken zal hebben af te leggen.

Middelbaar Onderwijs voor de Chineezen in Ned.-Indië. In H e t K o l o n i a a l W e e k b l a d van den 18en Januari 1912 no. 3, werd betreffende den terugkeer naar Java van de te Nangking studeerende Ned.-Indische jongelieden o.m. opgemerkt, dat de Jong-Chineesche Vereeniging daarom wellicht eene nieuwe Middelbare school voor de Chineezen zou gaan oprichten. Zooals in H e t K o l. W e e k b l. van 15 Februari 1912 no. 7 werd bekend gesteld, hadden reeds een 33-tal jongelieden het onderwijs te Nanking moeten opgeven. Deze zullen naar alle waarschijnlijkheid thans Java reeds hebben bereikt.

In de H o-P o van 17 Januari 1912 no. 455, wordt door den heer L o-K i a n-K i e te Soerabaja medegedeeld, dat in de onlangs ter plaatse gehouden vergadering van de Jong-Chineesche vereeniging H a k-B o e-T j i o n g-H w e in beginsel besloten is een nieuwe Middelbare school voor Chineezen op te richten, terwijl alle schooladministraties in de kosten zullen moeten bijdragen. Behalve bij de schooladministratie te Batavia, wordt echter over weinig geldmiddelen beschikt, zoodat het zich laat aanzien, dat bij de uitvoering van het plan eenige moeilijkheden zullen worden ondervonden. Als plaats van oprichting is de hoofdplaats Djocjacarta aangewezen. Het totaal-bedrag der onkosten is geraamd op *f* 200.000, waaraan nog één ton gouds ontbreekt.

De Majoor der Chineezen te Semarang, de heer O e i j-T j i o n g-H a m schonk ten deze de belangrijke som van *f* 30.000, welke mildheid al spoedig door andere vermogende Chineezen werd gevolgd, in de hoop, dat de school spoedig zou worden opgericht, zoowel in het belang der voortzetting van de studies der Nangkingsche jongelieden, als van de vele leerlingen, die met goed gevolg het onderwijs in de hoogste klassen der lagere scholen hebben afgeloopen. Alleen op die wijze, meende men, zou het thans geleerde in de toekomst goede vruchten kunnen opleveren, terwijl het zeer te betreuren zou zijn wanneer die jongelieden hunne studies nog meer zouden moeten onderbreken dan thans reeds is geschied. Met het oog op het bestaande tekort aan geldmiddelen, doet het blad nogmaals een dringend beroep op de bekende Chineesche milddadigheid van alle vermogenden.

Het nieuwe Chineesche Kalenderjaar. Wanneer het in werkelijkheid tot de invoering van een nieuw Chineesch kalenderjaar, overeenkomstig het Westersche, komt, dan laat het zich aanzien, dat de Westersche nieuwjaarsviering in Ned.-Indië een veel grooter omvang zal aannemen en op dien dag heel wat meer drukte zal worden ten toon gespreid.

De Chineezen zullen bij de feestviering niet willen onderdoen voor de Europeanen en waarschijnlijk nog meer geld besteden aan Chineesch vuurwerk dan thans reeds plaats heeft. Ook acht men het waarschijnlijk, dat de gebruikelijke geschenk aanbiedingen van de Chineesche leveranciers aan de Europeesche cliëntèle zal komen te vervallen.

De vroegere Chineesche Begraafplaats te Djembatan Merah te Batavia. De G e z o n d h e i d s c o m m i s s i e te Batavia zou het voornemen hebben om het terrein van deze verlaten begraafplaats, dat tegenover het slachthuis is gelegen, geheel en al gelijk te maken.

De eigenaren dier graven hebben tegen dien maatregel hunne bezwaren ingebracht, tenzij door de autoriteit een ander terrein beschikbaar wordt gesteld, waarin de lijkkisten zouden kunnen worden overgebracht en de daarvoor te maken onkosten worden vergoed.

De nieuwe orde van zaken in Groot-China. In de P a n t j a r a n-W a r t a, van 9 Januari 1912 no. 7 viel het bericht op, dat reeds de noodige personen door de Revolutionaire partij waren gevonden, die bekwaam genoeg werden geacht de functie van minister te vervullen en zich bereid hadden verklaard die taak te aanvaarden.

Behalve de betrekking van President der Republiek, die aan Dr. S u n-Y a t-S e n zou worden toevertrouwd, werden de navolgende namen genoemd:

Vice-president: L e e-G o a n-H o n g;
Minister van Oorlog: W o n g-H i n;
Onder-Minister: T j i o-T j i o k-H i n;
Minister van Marine: O e i-T j i o n g-E n g;
Onder-Minister: T j i o n g-S a i j-B e n g.
Minister van Justitie: N g o-T e n g-H o n g;
Onder-Minister: L i-T j i o-e-I e;
Minister van Financiën: T a n-K u n-P o;
Onder-Minister: O n g-T o n g-J o e;
Minister van Buitenl. Zaken: O n g-T i a n g-H o e i;
Onder-Minister: G o e i-N a i j-T j i o e;
Minister v. Binnenl. Zaken: T e n g-T e k-T j o a n;
Onder-Minister: K e e-T j e n g;
Minister van Handel, Nijverheid en Landbouw: T h i o-H a n;
Onder-Minister: L e e-K o e n-B o e;
Minister van Verkeer: T o n g-S o e-S i a m;
Onder-Minister: L i e-J o e-D j i m;
Minister van Onderwijs: T j o a-H o a n-T i e;
Onder-Minister: K h e n g-Y a m-H o a t.

Van Vreemde Koloniën.

Waar heb ik mij de grens te denken voor deze rubriek? Zij lijkt duidelijk aangewezen. Men behoeft maar een atlas open te slaan om in flinke kleuren aangegeven te vinden wat vreemde koloniën zijn. Ja, maar daarmede is de vraag toch niet afdoend beantwoord. Ik weet vrij nauwkeurig welke mogendheden koloniën bezitten, al is het niet zeker of de Filippijnen en Formosa als koloniën te betitelen zijn; ik weet ook de kleinere meestal nog wel uit te vinden, al loopen er soms erg vreemde klanken of erg vreemde spellingen onder door. Of er dan een bezwaar schuilt in de onderscheiding kolonie of kroonkolonie, bezitting of invloedssfeer, vestiging of onderhoorigheid, enz., of enz.? Met wat vrijgevigheid en vrijmoedigheid maak ik die alle tot koloniën en trek ik de lijn mijner bemoeienis zonder schroom tot over gebied, door niemand als kolonie beschouwd, maar waar zaken gebeuren, die voor de koloniale politiek in den vreemde van bijzondere beteekenis schijnen. Daarentegen komen er in onze eigen koloniën soms vreemde dingen voor die deze, evenals men spreekt van vreemde klanten onder onze volbloed Nederlanders, als vreemde koloniën zouden kunnen doen bestempelen, om de vreemde noten die er over gekraakt worden of de vreemde wijze waarop wij er mee omspringen; toch denk ik er niet over deze te beschouwen als thuis behoorende in mijn weekrubriek. Hetzelfde geldt voor andere instellingen, die iedereen „kolonie" noemt, die zich in gezelschap van overzeesche bezittingen v r e e m d zouden vinden, en waarover toch, zelfs als zij niet onder Nederlandsche vlag staan, door niemand in H e t K o l o n i a a l W e e k b l a d eenig nieuws gezocht zal worden; men heeft begrepen, dat ik doel op veenkolonies, vacantiekolonies, en dergelijke, die haar meervoud bij voorkeur met s vormen.

De vraag waarvoor ik geen afdoend antwoord vind dwaalt elders heen. De bladen zijn vol van den aanslag op Victor Emanuel II. De poging tot sluipmoord werd gedaan om de slachtoffers te wreken, geëischt door den oorlog om het koloniaal bezit van Italië uit te breiden. Moet ik nu over dit tooneel in het Tripolis-drama spreken? De mijnwerkstaking in Engeland heeft diepingrijpende gevolgen voor de Britsche koloniën in het bijzonder, voor het verkeer met de overzeesche bezittingen ook van andere landen. Het merkwaardige aannemen en afstemmen tegelijkertijd door den Amerikaanschen senaat van het Amerikaansch-Britsch-Fransche algemeene arbitrage verdrag, waarvan president Taft zich zooveel had voorgesteld, geeft ruim stof om een artikel te schrijven over de beteekenis er van voor de koloniën. Het spel, van rumoerige aanvallen op- en verdediging met de stille trom van de buitenlandsche politiek in Frankrijk, beweegt zich om de Marokko-geschiedenis als kern. Steekt er waarheid in de bedreiging van het Panama-kanaal door onderaardsche krachten, dan kan een kolommenreeks het belang hiervan voor de koloniën uiteen zetten. Is de Zuidpool als een kolonie van Noorwegen in te lijven?

Wat maalt gij om dit alles? zal men vragen. Vat ook hier de grens ruim op! wat is daar tegen? Och, waarde lezer, in 't tegenwoordige is er bijna geen vraagstuk van den dag, bijna geen gebeurtenis van groote beteekenis of er is een belang bij aan te wijzen in-, van- of voor vreemde koloniën. Trachtte

ik alles, of slechts het meerendeel op te sommen, ik zou uw tafel met kruimels, nog wel met oudbakken kruimels overdekken, in plaats van u te geven een goed verzorgden disch.

Maar, hervat men dan, zooals een ander schrijft over **het** boek van de maand, over **d e** gebeurtenis van den dag, geef ons zoo **h e t** hoofdfeit van de week, uit het gebeuren in alle vreemde koloniën. Eerlijk gezegd, voor mij, als schrijver, zou deze wijze van werken de aangenaamste zijn. Een onderwerp uitzoeken, op het getouw zetten, er eigen kleur door mengen, naast het feitenmateriaal wat bespiegelingen geven, een les uitdeelen, een waarschuwing daaraan toevoegen: ik zet er mij gaarne toe. Nu en dan zal de lezer opgemerkt hebben, dat ik mij in die richting gemakkelijk laat meenemen, maar aldus is de taak niet van een overzichtsschrijver, hij mag zich daarin als uitzondering vermijden, hij mag, waar hij meent dat een politiek probleem, een ingewikkelde toestand niet gemakkelijk te begrijpen is, een slecht begrepen zaak verkeerd voorgesteld of een belangrijke gebeurtenis niet naar waarde beoordeeld wordt, commentaar tot hoofdschotel aanrechten, maar het voornaamste deel van zijn streven moet er op gericht zijn hetgeen in opkomst, in wording is, wat er voorvalt en gedaan wordt in de groote koloniale beweging door een verkleinglas te laten waarnemen, door een kijk hier en daar, in bonte en leerzame afwisseling, brokstuksgewijze en toch niet zonder stelsel.

Wie alleen gaf **h e t** feit der week zou niet verschaffen wat verlangd mag worden, nog daargelaten dat daardoor de vraag der begrenzing slechts moeilijker zou worden, want wie uit meerdere kranen tapt kan er nog eerder eens een van twijfelachtige keur laten mee doorgaan, dan wie zich tot een of twee kranen beperkt.

Elke week komt uit de koloniën in de verschillende werelddeelen een stroom van nieuws over ons, onverpoosd lichten boeken, artikelen, feiten ons voor over wat er gedacht, ontworpen, beproefd, gedaan, volbracht wordt in de bezittingen van over zee. De gewone nieuwsbladen geven rijp en groen weer, versmaden daarnaast tevens ook rijp en groen. Uit den overvloed te kiezen, dit te rangschikken, het van de noodige toelichting te voorzien, binnen de perken der beschikbare ruimte, ziedaar het programma voor deze rubriek. Bij de keuze moet niet slechts gelet worden op het meest belangrijke, maar elke kolonie moet liefst ook zoo nu en dan aan de beurt komen om de lezers te laten meeleven hetgeen rond de wereld voorvalt, tevens mag niet vermeden worden wat eigenlijk niet v a n vreemde koloniën spreekt, maar voor of door koloniën toch van bijzonder gewicht is.

Met dit al is nog niet uitgemaakt waar voor mij zal staan het: tot hier toe en niet verder! Het komt mij voor dat, daar het een der karakteristieke trekken is van de koloniale politiek in den vreemde aan grenzenloozen honger te lijden en alleen grenzen te trekken om van daar uit weer te kijken of er niet meer bij te halen is, ik dus ook de politiek der vreemde mogendheden slecht zou weerspiegelen wanneer ik het niet waagde mij zelf ook in grenzenloosheid te bewegen. Het antwoord op de vraag, die de aanvang van dit artikel was, kan dienovereenkomstig luiden: N i e m a n d weet precies de grens aan te geven voor hetgeen te vermelden is van vreemde koloniën, maar i e d e r voelt toch waar die grens zoowat moet loopen, zoek dus niet in gebonden nauwgezetheid wat n i e m a n d weet maar geef ik grillige verscheidenheid wat i e d e r er van verlangt, bedenkende dat i l e s t d i f f i c i l e d e c o n t e n t e r t o u t l e m o n d e e t s o n p è r e.

BRITSCHE KOLONIËN.

Een expeditie-korps van 700 man, onder majoor Leveson, is gericht t e g e n d e A n o e a k i s, een d e r m i n s t b e s c h a a f d e s t a m m e n v a n Z u i d - S o e d a n. De aanleiding voor de onderneming is ons niet bekend. De S t a n d a r d spreekt van een tuchtigingsexpeditie. Van het verzamelpunt Tanfikia, aan de samenkomst van de Sobat en de Witte Nijl, moet zij naar een landschap gaan, 250 mijl ten N.-W. van het Rodolph-meer. De duur wordt op $2\frac{1}{2}$ à 4 maanden geschat. De expeditie beschikt niet over kaarten, het land is voor een groot deel onbekend.

***

Bij de groote koloniale conferentie, in Juni te Londen gehouden, had de afgevaardigde van Nieuw-Zeeland, minister Ward, een voorstel ingang doen vinden ten gunste van e e n g e m e e n s c h a p per d r a a d l o o z e t e l e g r a f i e t u s s c h e n E n g e l a n d e n d e k o l o n i ë n. Volgens een mededeeling van de Marconi-maatschappij zal deze wensch nu verwezenlijkt worden. De Postmaster-general heeft de voorstellen aangenomen voor de oprichting der noodige stations. Spoedig zal met de inrichting der 10 eerste begonnen worden, w.o. te Londen, Egypte, Aden, Bangalore, Pretoria, Singapore; deze moeten in een jaar gereed zijn, andere volgen dan geleidelijk.

Gedurende de eerste zes maanden exploiteert de Mij. voor rekening van het gouvernement. Zij ontvangt 60.000 P. St. voor de oprichting van elk station. Gedurende 28 jaar, na de opening van het derde station, krijgt zij 10 % van de bruto ontvangsten van alle stations.

***

Uit Calcutta wordt melding gemaakt van roering o n d e r d e 9 0 0 0 a r b e i d e r s a a n d e w e r k p l a a t s e n v a n d e E a s t I n d i a n R a i l w a y, te Jamalpoer. De oorzaak zou te zoeken zijn in het niet uitbetalen van de gratificatie van 15 dagen loon, toegezegd bij gelegenheid van het bezoek van het koningspaar. De politie zou tot charges met de bajonet hebben moeten overgaan en militaire macht was ontboden.

DUITSCHE KOLONIËN.

In tegenstelling met de roep om blanke werkkrachten, zoo vaak door ons weergegeven, laat de Deutsche Kolonialzeitung een waarschuwing hooren. De eenvoudige werkman ga niet naar de Duitsche koloniën a l s h ij g e e n b e p a a l d e a a n s t e l l i n g v o o r e e n w e r k k r i n g h e e f t. Wie geen ambacht kent vindt er geen werk, wie er wel een kent is geenszins verzekerd er arbeid te vinden. Ook voor den kleinhandel is de kans van slagen gering als de betrokkene niet over een voldoende som beschikt voor de reis, de inrichting en den eersten tijd van verblijf. Vergoeding van reiskosten, afstand van grond, e. d. worden niet gegeven. In Z.-W. Afrika zijn wel werkkrachten noodig, maar slechts voor bepaalde bedrijven, men late zich dus niet misleiden door het welslagen van anderen. Alleen Europeesche vrouwen blijven er in groot aantal gevraagd.

POTUGEESCHE KOLONIALE POLITIEK.

De voorzitter van den ministerraad heeft, bij een verklaring over de buitenlandsche politiek, o.a. gezegd: Wij moeten onze koloniën niet sluiten voor vreemd kapitaal, dat noodig is voor den aanleg van spoorwegen en voor de nijverheid. Er bestaat geen overeenkomst hoegenaamd met Engeland of Duitschland, waarin een bepaling voorkomt, die in eenigerlei opzicht gevaar zou kunnen opleveren voor de onafhankelijkheid van het vaderland of van de koloniën. (Eenigszins zonderling die onafhankelijkheid der koloniën!) Deze verklaring heeft de Portug. regeering gedaan met instemming van die van Engeland en Duitschland.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Tijdschrift Kon. Ned. Aardr. Genootschap.

De nieuwe aflevering van het Tijdschr. K. N. Aardr. Gen. is grootendeels gevuld met bijdragen over Ned. Nieuw-Guinea. Zoo schrijft Pastoor Jos. Vliegen M. S. C. over „Oorsprongs- en afstammingslegenden van den Marindinees (Zuid Nieuw-Guinea), waardoor wij o.m. voor het eerst wat te weten komen van de geheimzinnige m a j o-gebruiken bij genoemden volksstam.

Zeer belangrijke ethnologische en anthropologische gegevens omtrent een dwergstam in het bergland van Zuid Nieuw-Guinea publiceert vervolgens de officier van gezondheid M. A. de Kock.

Daarop volgt een bijdrage van den officier van gezondheid K. Gjellerup over den Sawch-stam der Papoea's in Noord Nieuw-Guinea, welke bijdrage, evenals die van zijn collega de Kock op persoonlijk onderzoek is gegrond.

En ten slotte doet de heer J. J. Staal nog mededeelingen over de exploratie van West- en Zuid-Nieuw-Guinea.

Ook over andere gedeelten van den Ind. Archipel bevat deze afl. opstellen. Een tweetal nota's betreffende de landschappen Sambas en Pontianak in de Westerafdeeling van Borneo, welke door het Departement van Koloniën ter publiceering werden afgestaan, bevatten een waardevolle aanvulling van „de Bijdragen tot de geographie van Borneo's W.-afdeeling", door J. J. K. Enthoven in 1903 gepubliceerd.

Prof. A. J. P. v. d. Broek doet voorts mededeelingen over gezichtsmaskers door Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan aan het Anatomisch Instituut te Utrecht geschonken, die de maskers medebracht als een der resultaten van zijn onderzoekingsreis op Nias in 1909—1910.

Eindelijk schrijft Prof. J. F. Niermeyer nog over „Barrière-riffen en atollen in de Oost-Indiese Archipel".

Indisch kralenwerk.

De Maart-afl. van Elsevier's geïllustreerd Maandschrift bevat een geïllustreerd artikel van den heer J. A. Loebèr Jr. te Elberfeld over Indisch kralenwerk. De schr. merkt op, dat onder het vele schoon, dat de Indische sierkunst tot nog toe heeft kunnen toonen, het kralenwerk vrijwel onopgemerkt is gebleven, wat toe te schrijven is aan de omstandigheid dat dit slechts voorkomt op die eilands-gedeelten, die in mindere mate door Europeanen bezocht zijn geworden en men diep in de binnenlanden moet doordringen om dit typisch vrouwenwerk in vollen bloei te vinden. De heer L. besluit zijn interessant opstel:

„Het Europeesche kralenwerk is veelal onder den invloed van het schilderwerk geweest; men heeft plastische werking beproefd en vooral tegen 't einde der 18e eeuw zijn zeer gekompliceerde kralenwerken gemaakt, die door fictieve effekten het toppunt van verval toonen.

In Indië heeft die invloed ontbroken, is steeds in dezelfde lijn gewerkt en juist door dit innig karakter van kleurig vlakornament is een hoogtepunt bereikt, dat waardig onder de voortbrengselen van Indische sierkunst mag genoemd worden."

Over djati en sisal.

Het jongste nummer van „De Handel, geïllustr. Maandblad voor Industrie, Handel enz.", brengt een tweetal bijdragen, welke de aandacht vragen, n.l. een opstel getiteld: Cultuur- en handelscijfers van djati, hetwelk een up-to-date overzicht geeft van de teakproductie en den handel op Java en in Siam, benevens een artikel over sisalhennep. De sisalplant, een agave-soort, heeft grauwe blauwachtige of donkergroene bladeren waaruit de sisalvezel wordt verkregen, welke wordt gebruikt tot het vervaardigen van touw, zakken, enz. De groote deugdzaamheid van dezen vezel en de billijke prijs maakt dat men zich tegenwoordig overal inspant om de sisal-cultuur ter hand te nemen of uit te breiden.

Dat ook — zegt de schr. — ons land hierin niet achter blijft, blijkt wel uit de omstandigheid, dat op Java reeds plm. 9000 bouws met sisal zijn beplant, terwijl nog in 1911 de heer M. Bruyns, Directeur van een landbouw- adviesbureau te Den Haag is uitgezonden om de sisalcultuur op de Bahamas-eilanden en in Mexico te bestudeeren en om op onze Antillen een sisal-plantage aan het werk te zetten. Volgens genoemden heer leenen onze W.-Indische eilanden zich uitstekend voor deze cultuur en hebben ondernemingen aldaar vele voordeelen boven andere landen, en kans op ruim profijt met weinig risico.

Een levensbeschrijving van Mr. N. G. Pierson.

Het pas verschenen Jaarboek van de Kon. Akademie van Wetenschappen te Amsterdam over het jaar 1911, bevat o.a. een levensbericht van Nicolaas Pierson, door Prof. J. d'Aulnis de Bourouill. De schr. geeft daarin o.m. een duidelijk overzicht van het standpunt door Mr. Pierson ingenomen met betrekking op de koloniale kwestie en zijn strijd tegen het stelsel hetwelk in 1830 overeenkomstig de adviezen van den Gouverneur-Generaal van den Bosch op Java was ingevoerd. Van Pierson's bekende „zes voorlezingen over het Cultuurstelsel", later herdrukt als „Koloniale politiek" getuigt de schrijver:

„Geen werk van Pierson heeft in de vrijzinnige kringen van het Nederlandsche volk meer harten gewonnen dan dit historisch-kristisch overzicht van ons koloniaal beleid. Hij toonde aan dat het stelsel hetwelk het Gouvernement het bedrijf van planter en koopman deed uitoefenen, leidde tot lage loonen voor de bevolking, tot wering der particuliere nijverheid. Geheel onze staatkunde ten opzichte van Java werd door de jacht naar batige sloten beheerscht. Een schrielheid, welke de belangen der toekomst op Java ten offer bracht, teneinde de financiën van het moederland met rijke inkomsten te steunen, belemmerende ginds de ontwikkeling der stoffelijke welvaart...... Moedeloos en zwijgend zuchtte Java's bevolking onder den dwang. De ondernemingsgeest van Europeanen werd gekortwiekt, zoo niet verstikt. De handelsbetrekkingen tusschen moederland en koloniën vertoonden het beeld van stilstand.

Luide klonk tegenover dat alles Pierson's beroep op de zegeningen der vrijheid, op de levenswekkende kracht van zelfbestuur in de Javaansche dorpen op den prikkel tot arbeid, die gelegen is in de erkenning van en in goede regeling van den grondeigendom......"

„Zijn boek wemelt van levendige, kleurige schilderingen van het dorpsleven op Java, de verhouding tusschen de dorpelingen en hun hoofden, de historie van het gemeenschappelijk grondbezit zoo op Java als in andere Aziatische maatschappijen. Hierdoor is zijn werk, uit het oogpunt van economie, volkenkunde en geschiedenis, een der belangwekkendste Nederlandsche boeken uit de tweede helft der 19e eeuw."

Kon. Akademie van Wetenschappen.

In de verslagen van de gewone vergaderingen der wis- en natuurkundige afdeeling van de Kon. Ak. v. Wetensch., gehouden van 27 Mei—25 Nov. 1911, welke kort geleden in druk zijn verschenen, worden, met betrekking op Indië, de volgende bijdragen aangetroffen:

Aanteekeningen over het Sopoetan-gebergte in de Minahassa, door M. Koperberg (met kaartje); en

Over geologische gegevens uit het Zuidwestelijke gedeelte van Nieuw-Guinea, door Prof. dr. K. Martin, naar aanleiding van een groote collectie gesteentemonsters, bijeengebracht door den mijningenieur Heldring bij gelegenheid van militaire expedities aldaar.

Het Indologenblad.

Het nummer van 15 Maart van het Indologenblad bevat een artikel over „Het Ministerie Heemskerk en zijne verrichtingen inzake onze Koloniën", dat een goed historisch overzicht geeft van hetgeen in de periode 1908—1912 op koloniaal gebied wel of niet is tot stand gebracht. De schrijver deelt mede, dat hij zijn onderwerp geheel objectief heeft behandeld; als hij evenwel spreekt van „de tactlooze invoering eener belasting in de Pad. bovenlanden, welke de(n) jonge'n) controleur Bastiaans 't leven kostte, voelt men wel eenige neiging achter dat „objectief" een vraagteeken te plaatsen.

Havenplannen voor Curaçao.

In het Nederlandsche Zeewezen (Nummer van 15 Maart) schrijft „A." over de havenplannen voor Curaçao, in verband met de a.s. opening van het Panama-kanaal. De schr. vestigt de aandacht op het feit dat in vele havenplaatsen der Antillen, in verband met het te verwachten grootere scheepvaartverkeer, men reeds lang bezig is nieuwe havenwerken te maken, oude te verbeteren en de hulpmiddelen voor de scheepvaart uit te breiden. Alleen is op Curaçao nog geen spade in den grond gestoken om aan eenige verbetering te beginnen, en er zal dus hard gewerkt moeten worden, indien we daar op tijd gereed willen zijn.

Toch bestaan er wel degelijk p l a n n e n, om de toestanden in de haven van Curaçao te verbeteren. Nadat de schr. van die plannen een bevattelijk, door kaartjes verduidelijkt, overzicht heeft gegeven, eindigt hij: „Laten wij hopen, dat de Regeering niet zal talmen het noodige in deze te verrichten. Zijn wij niet in tijds klaar, dan is het wel haast zeker, dat Curaçao niet zal kunnen mededingen naar een aandeel in de winst, die de havens in de Caraïbische zee zeker uit de opening van het Panamakanaal zullen verkrijgen."

Tijdschrift voor het Binnenl. Bestuur.

De eerste aflevering van den nieuwen jaargang opent met een Voorwoord door de Redactie (de heeren C. Lulofs en Mr. Kielstra) en bevat verder de volgende artikelen: De bepaling van het einde der Poeasa, een advies van Dr. C. Snouck Hurgronje. — De bestuursorganisatie, door C. Lulofs. — Het waterrecht in Ned.-Indië, door M. L. M. van der Linden. — Korte mededeelingen: Het opvoedend element in belastingheffing gelegen, door C. L.— Uitbreiding Kon. Pakketvaart-Maatschappij, door C. L. — Enz.

Mededeelingen van het Encyclopædisch Bureau.

Bij de N. V. „Luctor et Emergo" te 's-Hage is verschenen No. 2 der Mededeelingen van het Bureau voor de Bestuurszaken der Buitenbezittingen, bewerkt door het Encyclopaedisch Bureau".

Deze afl. heeft een inderdaad zeer belangrijken inhoud, welken wij, wegens plaatsgebrek moeten volstaan met eenvoudig te noemen, n.l.:

1. De zelfbesturende landschappen Tahoelandang, Siaoe, Taboekan, Kandhar-Taroena en Manganitoe op de Sangi- en Talaud-eilanden (met kaarten). — 2. De zelfbesturende landschappen van de residentie Menado, gelegen op den vasten wal van Celebes (met kaart). — 3. Nota betreffende het landschap Kota Pinang (Oostkust van Sumatra) (met kaart). — 4. De legende van Miok Woendi op N.-Nieuw-Guinea.

De Indische Mercuur.

Inhoud van No. 11: Ned. afd. der N.-I. Mij. van Nijverh. en Landb. Jaarverslag over 1911. — Het Departement van Landbouw in 1910, door Dr. J. Dekker.— De verdere ontwikkeling der caoutchouckultuur in Zuid-Oost-Azië, door E. Helffrich. — Medische brieven, door C. H. L. Baelde. (I. De pest op Java). — De geneesmiddelen van Groot-Nederland (vervolg). — Belasting op bedrijfs- en

andere inkomsten in Ned.-Indië. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verslagen van Maatschappijen enz.

Weekblad voor Indië. No. 43.

Veiligheid van persoon en goed op Java, door Logos. — Een nieuwe methode om riet te vervoeren (met afb.). — De Sultan van Bima (m. afb.).

***

Ten slotte zij gewezen op een opstel in het jongste nummer van De Ingenieur, getiteld: Nog eens „Geologen contra mijningenieurs of samenwerking", door H. J. E. Wenckebach.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 21 Februari 1912;
De Locomotief t/m 20 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m 20 idem;
De Sumatrapost t/m 23 idem;
De Sumatrabode t/m 22 idem;
Tjahaja Sumatra t/m 22 idem;
De Indische Mercuur No. 12;
Weekblad voor Indië No. 44;
De Banier No. 7;
Handelsberichten v/h Ministerie van Landbouw;
Kort Verslag Vergadering Tweede Kamer S.-G.;
Koloniaal Tijdschrift, Maart-Aflevering 1912;
Archief voor de Suikerindustrie in N.-I. no. 3 t/m 6;
Publicaties v/h Ned.-Indisch Landbouw-Syndicaat, Aflevering 1 t/m 4;
Het gebruik van Chilisalpeter bij de Oost-Indische cultures, door Dr. A. W. K. de Jong en A. de Koning. (Bekroond antwoord 1e prijs op een prijsvraag.);
Idem, door D. Beyerinck, Hoofd tuinopziener te Modjo-Schragen. (Bekroond antwoord);
Korte berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel, No. 6 en 7;
Vrede door Recht No. 3.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

Hoofdbestuursvergadering van de Vereeniging *„Oost en West"* op **Zaterdag 13 April** 1912, des middags ten 2½ ure, **Heulstraat 17, 's-Hage.** (Art. 7 al. I H. R.).

Punten van Behandeling:

1e. Opening.
2e. Notulen der vorige Hoofdbestuursvergadering. (Zie Kol. Weekblad 1911, no. 44.)
3e. Jaarverslag over het jaar 1911. (Zie Kol. Weekblad 1912, no. 10, enz.)
4e. Verslag Studiecommissie.
5e. Rekening en Verantwoording over het jaar 1912.
6e. Begrooting voor het jaar 1913.
7e. Aanwijzing van de candidaten voor de commissie van onderzoek der Rekening en Verantw. over het jaar 1912.
8e. Voorziening in de vacatures van het Hoofdbestuur.
Volgens rooster treden af, doch zijn herkiesbaar de heeren:
M. H. Smeenge (Amsterdam, die zich niet herkiesbaar stelt);
J. H. Calmijer (Apeldoorn);
J. C. van Reijn (Breda);
F. E. Luitjes (Nijmegen).
9e. Mededeelingen betrekking hebbende op:
a. Het Koloniaal Weekblad;
b. Informatie-Bureau;
c. Studie-Commissie;
d. Tentoonstellingen.
10e. Vaststelling van de plaats en dag der Jaarl. Algemeene Vergadering.
11e. Voorstel eene som ter beschikking te stellen ten behoeve van de Tentoonstelling van Kunstnijverheid en Volkskunst, w.o. de Oost-Indische, welke van 4 tot 27 Mei 1912 te Dordrecht door de Vereeniging „Voor Vak en Kunst" aldaar zal worden gehouden.
12e. Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.

E. VAN ASSEN, Secr.

Concept-Verslag aangaande den staat van zaken der Vereeniging „Oost en West" en hare verrichtingen gedurende het jaar 1911.

(*Vervolg en slot*).

Correspondenten:

In dit verslagjaar traden als correspondenten onzer Vereeniging op:

te Bussum: de heer **G. L. Mulder**, Korte Singel 22 (5 Mei 1911);

te Kampen: de heer **H. Th. van Ysseldyk**, (1 April 1911);

te Zutfen: de heer **C. G. Lagerweij**, (10 Maart 1911).

Leden:

Vergelijkende opgave van het aantal leden der Vereeniging „Oost en West" over de jaren 1910 en 1911.

AFDEELINGEN.	Aantal leden.					
	1910			1911		
	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
I. Hoofdbestuur:						
a. Nederland	144	31	175	176	29	205
b. Ned. Oost-Indië . .	252	16	268	289	12	301
c. Ned. West-Indië . .	65	2	67	56	1	57
d. Buitenland	26	3	29	21	1	22
II. Afdeelingen:						
Amsterdam	133	20	153	144	19	163
Apeldoorn	66	30	96	63	27	90
Arnhem	55	6	61	52	5	57
Breda	29	12	41	29	9	38
's-Gravenhage	645	304	949	641	263	904
Leiden	111	4	115	48	4	52
Studentenafd. Leiden .	—	—	—	90	1	91
Nijmegen	73	8	81	63	7	70
Rotterdam	61	8	69	59	4	63
Utrecht	65	22	87	67	21	88
Zutfen	33	2	35	—	—	—
	1758	468	2226	1798	403	2201

h. Vergaderingen:

De Jaarlijksche Algemeene Vergadering had plaats op Zaterdag 8 Juli 1911, te 's-Gravenhage. Deze werd op dienzelfden dag voorafgegaan door een Hoofdbestuursvergadering. Voorts werden de voorgeschreven Hoofdbestuursvergaderingen gehouden op Zaterdag 15 April en Zaterdag 28 October 1911. De wekelijksche vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur hadden regelmatig plaats, evenals de gecombineerde maandelijksche vergaderingen van het Hoofdbestuur met de Redactie-Commissie van Het Kol. Weekblad.

i. Ledenlijst en Jaarboekje.

De wijze, waarop het Jaarboekje tot nu toe werd uitgegeven, was van dien aard, dat daarin steeds een overjarig verslag der Vereeniging voorkwam.

Ten einde dit bezwaar te ondervangen, werd er bepaald dat het jaarboekje, te beginnen met het Verslagjaar, in den vervolge in twee gedeelten zal worden uitgegeven, n.l. het in de Jaarlijksche Algemeene Vergadering goedgekeurde Jaarverslag, met eene opgave van de verschillende besturen en commissies, in de maand Juli, en de ledenlijst zoo spoedig mogelijk na het begin van elk jaar. Als overgangstoestand werd in verslagjaar aan de ledenlijst het Jaarverslag over 1909 toegevoegd.

Werkzaamheid van het Hoofdbestuur.

a. *Verzoek aan den Directeur van Landbouw te Batavia om het Hoofdbestuur behulpzaam te zijn bij de verzameling van materiaal ten behoeve van schoolverzamelingen.*

In aansluiting aan het medegedeelde in het verslag van het jaar 1910 (zie Het Kol. Weekbl. 1911, No. 8), over het onderwerp, in samenwerking met het Koloniaal Museum te Haarlem aan het onderwijs in de aardrijkskunde onzer Oost- en West-Indische Bezittingen, meer plaats te geven kan thans worden medegedeeld, dat, bij rekest van Februari 1911, door het Hoofdbestuur aan den Directeur van Landbouw te Batavia het verzoek werd gericht ons te willen tegemoet komen, opdat in den vervolge meer geregeld en in ruimer mate toevoer van materiaal voor Schoolverzamelingen plaats zou vinden, om op die wijze het Koloniaal Museum te Haarlem in staat te stellen de zoozeer gewenschte schoolverzamelingen in voldoende hoeveelheid te kunnen verstrekken.

Bij brief van 28 April 1911, No. 3978, werd ons door dien departementschef te kennen gegeven, dat tot zijn leedwezen door hem geen invloed kon worden uitgeoefend op den toevoer van materialen aan het Koloniaal Museum te Haarlem benoodigd voor het samenstellen van bedoelde schoolcollecties.

ZHEdG. was echter gaarne bereid, om, voor zoover dit door de onder zijn beheer ressorteerende instellingen kon geschieden, zijn tusschenkomst te verleenen voor verzameling, aankoop en verzending voor het Koloniaal Museum.

De kosten die daarop kwamen te vallen, zouden echter uit den aard der zaak voor rekening van

het Koloniaal Museum komen. Van deze beschikking werd het Koloniaal Museum op de hoogte gebracht.

b. *Verzoek aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, ten einde eene commissie in het leven te roepen, die aan administratieve Oost-Indische ambtenaren, met verlof in Nederland, periodiek een examen in het boekhouden zoude kunnen afnemen.*

Bij brief van 22 Februari 1911, deed een O.-I. administratief ambtenaar met verlof in Nederland aan het Hoofdbestuur het verzoek, om het, zoo mogelijk, daarheen te leiden, dat voor rekening van de examinandi eene commissie in het leven werd geroepen, die het examen, alleen in het boekhouden, zou willen afnemen aan hen, die daarom vroegen en deze bij welslagen, daarvan een aanbevelingsbewijs uit te reiken.

Zulks geschiedde in het belang van de ambtenaren, die een werkkring hadden op de Departementen of bij die administratieve takken van dienst in Ned.-Indië, waar de bedrijfs-„boekhouding" reeds ingevoerd is of zal worden.

Het voorgebrachte denkbeeld had al dadelijk de belangstelling van het Hoofdbestuur en aangezien het, volgens onze Statuten, geheel op den weg onzer vereeniging lag om aan de wenschen van gemelde categorie van ambtenaren tegemoet te komen, werd, bij rekest van 13 Maart 1911, het verzoek aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën gericht de belangen dier ambtenaren zoover te willen uitstrekken, dat eene in te stellen commissie, zoo mogelijk periodiek, bijv. twee malen 's jaars, te Den Haag zitting zou houden en reeds in de maand Mei van verslagjaar haar eerste examen zou kunnen afnemen, opdat de zich daarvoor aanmeldende ambtenaren, die in de eerste helft van 1911 naar Ned.-Indië zouden moeten terugkeeren, alsnog in de gelegenheid werden gesteld bedoeld examen af te leggen.

Deze bemoeïingen hebben echter geen succes gehad: althans bij missive van dien departementschef d.d. 30 October 1911, No. 40, Afd. D., werd ons te kennen gegeven, dat, na raadpleging van de Indische Regeering, geen termen gevonden konden worden om hier te lande eene commissie in te stellen tot het afnemen van het examen als door ons bedoeld.

c. *Oprichting van fondsen.*

1e. tot ondersteuning van personen, commissiën en instellingen;

2e. voor bijstand, opvoeding en leiding van in Europa studeerende Indische jongelieden.

Op de begrooting van het jaar 1911 werd als bijdrage in het Ondersteuningsfonds sub 1. eene som van *f* 100, en voor de Studiecommissie een bedrag „pro memorie" uitgetrokken, terwijl door het Dagelijksch Bestuur in zijne vergadering van den 30sten Januari 1911 sub IV werd bepaald, dat de door wijlen mejuffr. M. S. Tierlam te Zutfen gelegateerde gelden, ten bedrage van *f* 200 in het Ondersteuningsfonds zouden worden gestort.

Dientengevolge werd het Hoofdbestuur in staat gesteld een kleinen geldelijken steun te verleenen aan twee kinderen, in het belang hunner opvoeding alsmede een voorschot voor datzelfde doel aan een jongmensch, dat anders zijne studies had moeten opgeven. Voor terugbetaling dezer laatstgenoemde gelden zijn de noodige voorzieningen genomen.

d. *Tentoonstellingen en lezingen op Indisch gebied.*

Door onze Vereeniging werden in de afdeelingen en in eenige andere plaatsen in het Noorden van ons land verschillende voordrachtavonden met fraaie lichtbeelden georganiseerd. Voor het Hoofdbest. hield de heer H. A. Kooy, Majoor van den Generalen Staf in Ned.-Indië met verlof in Nederland, op belangelooze wijze, voordrachten met lichtbeelden te Harlingen, Assen en Deventer over het onderwerp: „Het Pioniersleven in Ned.-Indië"; waardoor het doel onzer Vereeniging meer bekend is geworden en meerdere belangstelling voor onzen arbeid is opgewekt met het gevolg dat enkele personen als lid van onze Vereeniging toetraden. Voor die zeer gewaardeerde bemoeïingen zij hier den heer Kooy nogmaals dank gebracht.

Hoewel de door onze Vereeniging opgerichte en steeds nauw verbonden gebleven Naamlooze Vennootschap, „Boeatan" haar eigen Jaarverslag uitgeeft, dat ook in Het Koloniaal Weekblad zal worden opgenomen, kunnen wij niet nalaten er hier op te wijzen, hoe trouw zij voortging met het waardig deelnemen, gelijk zij reeds zoo menigmaal deed, aan verschillende binnen- en buitenlandsche tentoonstellingen, waardoor de fraaie producten van huisvlijt en kunstnijverheid der Inlandsche bevolking onzer Koloniën meer en meer bekend werden.

O. a. werd in het begin van verslagjaar een goedgeslaagde tentoonstelling van Indisch vlechtwerk gehouden in het Kunstnijverheid Museum te Dresden, welke zéér voldeed en aan de Directie dier instelling aanleiding gaf verschillende der voorwerpen aan te koopen.

Boeatan nam ook deel aan de Tentoonstelling van het Reiswezen te Berlijn, terwijl tevens op de Tentoonstelling te Roubaix in Mei 1911 een keurverzameling werd getoond. Van Zondag 29 Januari tot en met Zaterdag 12 Februari 1911 van 2—4 uur werd in de Leidsche Kunstvereeniging eene tentoonstelling gehouden van Javaansche Kunstnijverheid, ingericht door het bestuur der afdeeling Leiden, waarbij eene verzameling van Boeatan de particuliere verzameling aanvulde.

Werkzaamheid der Commissies.

a. *Commissie tot verspreiding van populaire kennis omtrent Ned. Oost- en West-Indië.*

Als vervolg op hetgeen in het verslag over het jaar 1910 over het door de Vereeniging uitgegeven werkje „Onze West" werd gezegd, kan hier worden medegedeeld, dat, blijkens een ontvangen schrijven van onzen vertegenwoordiger te Paramaribo d.d. 21 Januari 1911, dat boekje in West-Indië zeer gewild is. Aan zijn verzoek, om toezending van meerdere exemplaren, werd gaarne voldaan. Door de uitgifte daarvan, is in aansluiting aan de beide werkjes over Ned. Oost-Indië, een geheel gevormd, dat, op uitstekende wijze aan het beoogde doel heeft beantwoord: aan zeer velen, die niet in de gelegenheid waren, Oost- en West-Indië van nabij te zien, de gelegenheid te schenken eenige nuttige en practische kennis van die Bezittingen op te doen.

Nu een groot deel van de taak der Propaganda-Commissie overgenomen is door de Commissie van het Informatiebureau, is het hier zeker de plaats om uiting te geven aan onze speciale dankbaarheid voor al hetgeen door deze Propaganda-Commissie en meer in het bijzonder door den Voorzitter Dr. H. Blink en den Secretaris den heer H. D. H. Bosboom, is verricht. Daarbij wordt de hoop uitgesproken, dat zij beiden bereid zullen worden bevonden hun gewaardeerden steun te blijven schenken aan onze Vereeniging, daar op het gebied van de verspreiding onzer kennis van de beide Indiën, vooral in den tegenwoordigen tijd, nog zoo ontzettend veel te doen valt.

b. *De Commissie tot bevordering der Nederl. Oost- en West-Indische Nijverheid, Kunstnijverheid en Huisvlijt,* zette hare werkzaamheden voort, o. a. door het in studie nemen der gewichtige vraag: of handenarbeid ook bij het Inlandsch onderwijs in Ned.-Indië, niet van het grootste belang zou zijn?

Als nieuw lid dezer commissie trad toe de heer Mr. A. van Gennep, Prins Mauritslaan 49, Den Haag.

c. *De Studie-Commissie.*

d. *De Commissie voor het Informatiebureau.*

Deze beide commissiën dienen, volgens de voorschriften, een eigen jaarverslag in, welke verslagen in Het Koloniaal Weekblad zullen worden opgenomen en waarnaar dus kan worden verwezen.

e. *Commissie van Redactie van het Kol. Weekblad.*

De nieuwe jaargang 1911 van ons orgaan begon met een kleine wijziging in uiterlijk: de paars gekleurde omslag werd weggelaten, ten gerieve van de adverteerders, wier annonces nu vlak naast de tekst-kolommen er als het ware één geheel mede vormen. Deze verandering is gebleken eene gunstige te zijn.

In aard en strekking onderging het blad echter geen verandering. Een der medewerkers zag zich, toen hij redacteur werd aan een der groote dagbladen genoopt niet langer aan ons orgaan mede te arbeiden; zijn taak werd echter door bevoegde handen dadelijk overgenomen. Ook buiten de Redactie staande personen betoonden hunne medewerking door het inzenden van artikels en berichten, hetgeen steeds zeer wordt gewaardeerd.

Op het achtervel van ons blad werd eene doorloopende opgave opgenomen van de namen der leden, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaat-onderricht in Indische talen.

Typografisch wordt het thans behoorlijk verzorgd opengesneden en op tijd bezorgd, terwijl het zeker bemoedigend is te weten, dat o.a. de rubrieken: „Wat de Inlander zegt" en „Wat de Chinees vertelt" vooral ook in Ned.-Indië in een gevoelde behoefte blijken te voorzien.

Het spreekt van zelf, dat het Hoofdbestuur met de Redactie-Commissie medewerkt om den inhoud van Het Koloniaal Weekblad zoo aantrekkelijk mogelijk te maken. Zoo zijn de uitgaven voor het orgaan in het jaar 1912 (bij besluit der alg. verg. van 8 Juli 1911) op *f*. 1800 gebracht met het doel nu en dan illustraties en vooral meerdere bijdragen in den vorm van hoofdartikels, alsmede oorspronkelijke Ind. feuilletons, welke beide gehonoreerd kunnen worden, te plaatsen. Met de Red. van de Curaç.

bladen werden afspraken van ruiling gemaakt, zoodat eerlang ook weer geregeld een overzicht van de Curaçaosche aangelegenheden kan worden gegeven.

Door de hierboven reeds besproken wijziging in vorm en uiterlijk van ons weekblad, waardoor het meer geschikt werd tot het opnemen van publiciteit kwam ook in dit opzicht ons orgaan nader tot haar doel, om namelijk voor onze leden en abonné's een betrouwbare gids te worden bij het kiezen van soliede firma's. Vele eerste klas huizen maakten dan ook gaarne gebruik om hunne annonces te doen opnemen.

Wij zullen op den ingeslagen weg blijven voortgaan, opdat Het Koloniaal Weekblad meer en meer worde: een orgaan van beteekenis voor onze Koloniale belangen.

ALGEMEEN OVERZICHT van het Ledental der Vereeniging op 31 December 1911 en de daaruit voortspruitende inkomsten.

Nummer.	Ressort.	Afdeelingen.	Aantal leden op ultimo 1910			Aantal leden op ultimo 1911.			Bedrag der contributies.															Totaal.	Bedrag der contributies.	Bijdragen van de Afdeelingen aan het Hoofdbestuur.
			Mannen.	Vrouwen.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.	f 1.—	f 1.50	f 2.—	f 2.50	f 3.—	f 4.—	f 4.50	f 4.99	f 5.—	f 6.—	f 7.50	f 10.—	f 12.—	f 12.50	f 15.—	f 20.—			
1.	Hoofdbestuur.	1. Nederland	144	31	175	176	29	205[1]	8	55	64	52	9	—	—	—	13	—	—	3	1	—	—	—	205	f 482.50	—
		2. Buitenland	26	3	29	21	1	22	—	—	—	14	2	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	22	„ 71.—	—
		3. Ned. Oost-Indië	252	16	268	289	12	301	—	—	—	253	11	7	—	1	22	2	—	1	3	—	—	—	301	„ 866.49	—
																				en 1 van f 100 in eens							
		4. Ned. West-Indië	65	2	67	56	1	57	—	—	—	54	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	57	„ 153.—	—
			487	52	539	542	43	585	8	55	64	372	23	7	—	1	42	2	—	5	4	—	—	—	585[2]	f 1572.99	—
2.	Afd. in Nederland.	1. Amsterdam	133	20	153	144	19	163	1	46	35	56	7	—	—	—	13	—	—	4	—	—	—	—	163[2]	„ 406.—	f 121.50
																				en 1 van f 100 in eens							
		2. Apeldoorn	66	30	96	63	27	90	—	53	29	6	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	90	„ 160.50	„ 67.50
		3. Arnhem	55	6	61	52	5	57	8	24	7	13	—	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	57	„ 114.—	„ 42.75
		4. Breda	29	12	41	29	9	38	—	23	12	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	„ 69.—	„ 28.50
		5. 's-Hage	645	304	949	641	263	904	7	339	155	250	39	7	—	—	86	4	1	12	—	1	1	1	904[2]	„ 2349.50	„ 677.25
																				en 1 van f 100 in eens							
		6. Leiden	111	4	115	48	4	52	—	22	17	10	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	„ 82.—	„ 39.—
		7. Stud.afd. Leiden	—	—	—	90	1	91	—	41	37	10	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	91	„ 176.—	„ 68.25
		8. Nijmegen	73	8	81	63	7	70	3	40	11	13	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	70	„ 130.50	„ 52.50
		9. Rotterdam	61	8	69	59	4	63	—	16	5	31	—	1	—	—	9	—	—	1	—	—	—	—	63	„ 170.50	„ 47.25
		10. Utrecht	65	22	87	67	21	88	2	29	24	26	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	88	„ 201.50	„ 66.
		11. Zutfen (thans opgeheven).	33	2	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			1758	468	2226	1798	403	2201	29	685	396	794	75	17	1	1	162	6	2	22	4	1	2	1	2201	f 5432.49	f 1210.50
																				en 3 van f 100 in eens							

Toelichtingen.

[1]) Toename is toe te schrijven aan het feit dat de leden der opgeh. afdeeling Zutfen onder administratie van het Hoofdbestuur zijn gebracht.

[2]) Waar onder 1 lid van f 100 in eens.

De inkomsten van het Hoofdbestuur zijn:

a.	Contributie van het Hoofdbestuur	f 1572.99
b.	Idem van de Afdeelingen	„ 1210.50
	Totaal	f 2783.49

Aantal donateurs (f 5.— contributie of meer):

a.	Hoofdbestuur	54
b.	In de Afdeelingen	149
		203

Inkomsten:

	1910	1911
Hoofdbestuur	f 1416.—	f 1572.99
Afdeelingen	„ 1265.25	„ 1210.50
	f 2681.25	f 2783.49

Voordeelig verschil f 102.24.

Leden:

	1910	1911
Hoofdbestuur	539	585

Voordeelig verschil 46.
Nadeelig verschil in de Afdeelingen 71.
Dus verminderde het aantal leden met 25.

E. VAN ASSEN,
Secretaris.

Van het Indisch Genootschap:

ALGEMEENE VERGADERING op Dinsdag 26 Maart a.s., 's avonds acht uur, in het lokaal van het Genootschap, Van Galenstr. 14, Den Haag.

Onderwerp: **„De beteekenis van Nederlandsch Timor als kolonie"** (*met Lichtbeelden*).

In te leiden door Prof. Dr. G. A. F. Molengraaff.

Namens het Bestuur,
Mr. Ph. KLEINTJES, Secr.

(Naar de dagbladen mededeelen zal Prof. Molengraaff deze voordracht op 24 dezer ook ten Paleize voor H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins Hendrik houden.)

Van het Informatie-Bureau:

(Heulstraat 17).

Bij het vak van scheepsbouw bij het marine-etablissement te Soerabaja kan — in vasten of in tijdelijken dienst, maar dan ten minste voor een tijdvak van vijf jaren — worden geplaatst een practisch ervaren ingenieur met het Nederl. diploma van **scheepsbouwkundig-ingenieur,** dan wel in 't bezit van een daaraan gelijkwaardig buitenlandsch diploma.

Het aanvangstraktement bedraagt *f* 300 's maands, met jaarlijksche verhoogingen gedurende de eerste vijf jaren vijf jaren van *f* 50 's maands, vervolgens gedurende zes jaren van *f* 40 's maands en gedurende de daaropvolgende zeven jaren van *f* 30 per maand, alzoo tot een maximum van *f* 1000 's mnds. Een ingenieur die ook het diploma van werktuigkundig-ingenieur bezit, treedt bij de aanvaarding van de betrekking dadelijk in het genot van twee traktementsverhoogingen, terwijl de tijd gedurende welken men practisch werkzaam geweest is op het gebied van scheepsbouw of werktuigkunde recht geeft op de toekenning van één of meer van de hierboven genoemde traktementsverhoogingen. Bij verplicht gebruik van een gouvernementswoning wordt een zeker bedrag van het traktement gekort.

Zij die voor de hoogerbedoelde betrekking in aanmerking wenschen te komen, moeten zich zoo spoedig mogelijk bij een gezegeld adres aanmelden bij een gezegeld adres aanmelden bij het Ministerie van Koloniën, onder overlegging van:

a. diploma en bewijzen van practische ervaring;

b. geboorte-akte;

c. bewijs van voldoening aan de wet op de Nationale Militie, afgegeven door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie;

d. bewijs van goed maatschappelijk gedrag, na dagteekening dezer afgegeven door den burgemeester hunner laatste woonplaats.

Het request moet inhouden of de adspirant al dan niet is gehuwd en c. q. het aantal en den leeftijd zijner kinderen.

Bij een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken van physieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Aan de uitzending is verbonden:

a. overtocht voor gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse, c. q. ook voor het wettig gezin;

b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 1500;

c. eene voorloopige bezoldiging, bedragende de helft van het in Indië te genieten maandelijksche aanvangstraktement, ingaande met den dag van aankomst te Batavia.

Ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kunnen worden gesteld practisch ontwikkelde **onderwijzeressen,** om te worden benoemd tot onderwijzeres der derde klasse bij het openbaar Europeesch lager onderwijs daar te lande.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië worden gesteld, ontvangen:

a. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 500;

b. vrijen overtocht naar Batavia als gouvernem.-passagier der eerste klasse indien zij de hoofdakte bezitten, en als gouvernementspassagier der tweede klasse indien zij die akte niet bezitten;

c. een voorloopig traktement van *f* 100 's mnds., ingaande met den dag van inscheping naar N.-Indië.

In Indië worden zij in alle opzichten als burgerlijke ambtenaren beschouwd en de bepalingen omtrent verloven, pensioenen, het weduwen- en weezenfonds enz. zijn derhalve op haar van toepassing. Die bepalingen zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de afdeeling D (Personeel) van het Ministerie van Koloniën.

Ten haren aanzien gelden overigens de hieronder volgende bepalingen.

Zij die voor uitzending wenschen in aanmerking te komen moeten zich vóór 1 April a.s. aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. haar akte(n) van bekwaamheid;

b. hare geboorte-akte, en

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven door den burgemeester harer woonplaats.

Zij worden vóór hare uitzending onderworpen aan een geneeskundig onderzoek.

Regeling van de klassen en de bezoldigingen der onderwijzeressen aan de openbare Europeesche lagere scholen in Nederlandsch-Indië:

De onderwijzeressen der openbare Europeesche lagere scholen in Nederlandsch-Indië zijn verdeeld in drie klassen.

Tot de eerste klasse behooren de onderwijzeressen, die een akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bezitten en geplaatst zijn aan het hoofd van de eerste openbare lagere scholen, zoomede van die scholen, bij welke aan de hoofdonderwijzerses minstens twee hulponderwijzeressen zijn toegevoegd. Zij genieten eene bezoldiging van *f* 300 's maands.

Tot de tweede klasse behooren de onderwijzeressen, die eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bezitten en aan het hoofd van de overige scholen of als eerste-hulponderwijzeres aan de in de voorgaande alinea bedoelde scholen zijn geplaatst. Zij genieten eene bezoldiging van *f* 250 's maands.

De overige onderwijzeressen, behoorende tot de derde klasse, genieten eene bezoldiging van *f* 175 's maands.

De overige onderwijzeressen, behoorende tot de derde klasse, genieten eene bezoldiging van *f* 175 's maands.

De onderwijzeressen der eerste en tweede klasse genieten zes traktementsverhoogingen waarvan vijf ten bedrage van *f* 50 's maands en één (de laatste) van *f* 75 's maands; de onderwijzeressen der derde klasse ontvangen vier verhoogingen, ieder ten bedrage van *f* 25 's maands. Die verhoogingen worden toegekend telkens na ommekomst van drie volle dienstjaren.

Behoudens vroegere bevordering tot den naast hoogeren rang, worden onderwijzeressen der derde klasse, die gedurende vijf jaren in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bij het openbaar onderwijs in Indië werkzaam zijn geweest en de geschiktheid voor den hoogeren rang bewezen hebben, in het genot gesteld van de inkomsten van een onderwijzeres der tweede klasse.

Eene onderwijzeres tot eene hoogere klasse bevorderd wordende blijft in het genot der reeds verkregen traktementsverhoogingen en de tijd verstreken na de laatst verkregene verhooging komt in rekening bij de toekenning der eerste verhooging in de hoogere klasse, echter met dien verstande, dat nimmer dan zes verhoogingen worden genoten, zullende naarmate in de hoogere klassen aanspraak op eene voor die klasse vastgestelde verhooging wordt verkregen, zoodra deze meer dan de zesde zoude zijn, eene vroeger in de lagere klasse verkregen verhooging vervallen.

Traktementsverhoogingen ten bedrage van *f* 25 's maands, waarop na het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres door eene onderwijzeres der derde klasse recht is verkregen, worden bij hare bevordering tot een hoogeren rang omgezet in even zoovele verhoogingen van *f* 50.— 's maands.

Mindere geschiktheid, plichtverzuim of andere redenen van ernstigen aard kunnen aanleiding geven:

a. tot terugstelling van eene onderwijzeres in eene lagere klasse;

b. tot het aanwijzen van een bepaalden tijd, die erlanging van verdere traktementsverhoogingen buiten berekening blijft;

c. tot het opleggen van beide straffen te zamen.

Behoudens het bovenstaande bij terugstelling tot onderwijzeres der derde klasse blijft eene teruggestelde onderwijzeres in het genot der reeds verkregen traktementsverhoogingen.

Bij de berekening der dienstjaren, voor de erlanging van traktementsverhoogingen gevorderd, komen niet in aanmerking:

a. de tijd met verlof buiten N.-I. doorgebracht;

b. de tijd op wachtgeld, non-activiteit of anderszins buiten betrekking doorgebracht;

c. de tijd uit hoofde van berispelijk gedrag onder suspencie doorgebracht.

(Ned. St.Crt. van 12 Maart 1912, No. 60.)

O. C. L. VOSVELD, Opticien, Hof-, Rijks- en Gemeenteleverancier - KORTE POTEN 42. - Telefoon 3957 - 's-GRAVENHAGE.

GELIEVE S.V.P. OP NAAM EN WOONPLAATS TE LETTEN.

Specialiteit in Gouden Brillen en Pincenez, Barometers, Thermometers, Veld-, Theater- en Marinekijkers, Breukbanden, Buikbanden en verdere instrumenten. — Maatnemen en aanleggen v. Dames geschiedt door vrouwelijke behandeling.

Specialiteit in ANATOMISCHE MODELLEN.

VACANT

A. A. BOLT = CONFISEUR PATISSIER

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f -:- 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN", Heulstraat 19.

VERWEEGEN & KOK,

Zadelmakerij,

's-Gravenhage Hoogstraat 23. **Amsterdam** Kalverstraat 88/90.

Reisartikelen.

Lederwaren.

GROBBE = COMESTIBLES.

Bankastraat = Fr. Hendriklaan = Theresiastraat.

Vereeniging OOST en WEST

Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het **Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187**, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, **Reinkenstraat No. 56.**

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H.-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië eene zeebaboe en een inl. manlijke bediende.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Een geg. korporaal konstabel K. N. M. voor huisbewaarder, bureauknecht, geldinkasseeren, enz.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Twee bekwame linnennaaisters, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indie voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Eene jonge dame om tegen vergoeding passagekosten gedurende de reis naar Indië toezicht op kinderen te houden.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in **LAAN v. MEERDERVOORT 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleenen.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST" en zijne contributie te bepalen op

Handteekening: *Woonplaats:*

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven ***voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Vereeniging „Oost en West": f***

NAAM: WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag.